

Motion till riksdagen

1988/89: Jo281

av Nils-Olof Gustafsson m. fl. (s)

Jordbruket i skogslänen

Ett aktivt jord- och skogsbruk är av central regionalpolitisk betydelse. Befolkningsunderlaget för många viktiga servicefunktioner är vikande i stora delar av skogslänen och befolkningens åldersstruktur är mycket ogynnsam. Det är därför viktigt att de sysselsättningstillfällen som kan skapas inom lantbruket – direkt och i kombinerade företag – tas tillvara.

Utvecklingen inom jordbruksproduktionen under de senaste åren inger stor oro. Inom mjölkproduktionen, som är den dominerande produktionsgrenen inom området, har produktionsvolymerna minskat kraftigt. Den livsmedelspolitiska målsättningen om en bibehållen produktionsvolym kan således inte upprätthållas.

De viktigaste medlen att komma till rätta med dessa förhållanden ser vi framför allt på tre områden:

1. En förbättring av lönsamheten i stort genom en uppräknig av prisstödet som utgår till jordbruket i norra Sverige. Utöver detta bör göras särskilda insatser för att stödja nyetablering av jordbruksföretag och gynna en naturlig generationsväxling som behövs för att näringen långsiktigt skall bestå. Ett sådant stöd bör i huvudsak kopplas till produktionen, då kommer det brukare till del som är beredda att ägna sig åt jordbruk och ha sin försörjning på landsbygden. Förslag om ett till norrlandsstödet kopplat särskilt produktstöd finns utarbetat.

Vid sidan av detta kan även ett visst räntestöd vara ett verksamt medel att stimulera ett generationsskifte när det är fråga om stor skuldsättning.

Åtgärdsprogrammet för jordbruket i norra Sverige har visat sig vara ett värdefullt inslag både för utvecklingen av jordbruksnäringen och olika kombinationssysselsättningar. Ytterligare medel bör tillföras programmet för att få den långsiktighet som krävs.

2. Särskilda satsningar på jordbrukarnas sociala situation, där bundenheten och svårigheten att kunna ta ledigt och semester är ett stort problem. Det kan ske genom en förstärkning av avbyttjänsten, som bör göras mera tillgänglig för jordbrukare med inriktning på animalieproduktion. En översyn bör göras i syfte att effektivisera och förbilliga denna service.

Vidare bör genom stöd och rådgivning öppnas möjlighet till flera sambeten, som visat sig vara en rationell form för att ge möjlighet till semester och avlastning under den arbetsintensivaste delen av året.

3. För att det skall vara möjligt att utveckla det norrländska jordbruket med binärningar i minst samma takt som övriga delar av landet fordras att tillräcklig långsiktiga resurser ställs till förfogande för forskning, utveckling och försöksverksamhet. Av särskilt intresse är forskning och försök

som tar upp alternativa produktionsformer och ökar kunskapen om hur man kan klara växtodlingen med lägre insatser av kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel. Ett sådant projekt vid SLU:s försöksanläggning i Öjebyn har fått ett initialstöd från Länsstyrelsen i Norrbotten, och är nu klart för igångsättning i full skala. Tyvärr saknas medel för den långsiktiga satsningen – helst två växtföljdscyklar om sex år – som ett sådant projekt kräver för att bli genomfört på ett riktigt sätt. Detta projekt är av en speciell betydelse därför att det ger möjlighet att göra en korrekt jämförelse mellan alternativ och konventionell odling i hela produktionskedjan. Det måste vara av fundamental betydelse att kunna belysa denna fråga, då en av det ekologiska lantbrukets huvudprinciper är helhetssynen. I dag saknas forskning när det gäller hela produktionskedjor från mark till växt och via djur till animalisk produkt. Vi menar att denna forskning har betydelse för hela landet, men i synnerhet för de norra delarna, som har speciella förutsättningar för resurssnåla odlingsystem.

För att lägga en grund för långsiktighet i insatserna bör samhället avsätta betydande belopp för utveckling av det norrländska jordbruket med binärningar. Det bör beaktas att finansieringen måste vara mycket långsiktig och utformas så att möjligheter ges till kompletterande stöd från regionala och lokala organ, stiftelser m. fl. Medel bör, utöver satsningen i Öjebyn, användas för en upprustning av resurserna vid Röbacksdalen, som bör ombildas till en självständig institution inom SLU, så att den blir en aktiv, kreativ motor för utvecklingen av jordbruket i skogslänen.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av erforderlig uppräknig av norrlandsstödet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av särskilt stöd för underlättande av nyetablering och generationsväxling,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en översyn av avbytartjänsten i syfte att effektivisera och förbilliga servicen till jordbrukarna,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att genom ekonomiskt stöd och rådgivning underlätta bildandet av gemensamma lösningar inom djurhållning, t. ex. sambeten,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att genom medelstillskott och

organisatoriska förändringar stimulera till ökad forsknings- och försöksverksamhet i norra Sverige.

Mot. 1988/89
Jo281

Stockholm den 25 januari 1989

Nils-Olof Gustafsson (s)

Bo Holmberg (s)

Magnus Persson (s)

Monica Öhman (s)

Roland Brännström (s)

Axel Andersson (s)

Inger Hestvik (s)